

Předmluva

Pracuji v Centru kochleárních implantací u dětí, které je součástí Foniatrického oddělení ORL kliniky 2. lékařské fakulty UK a Fakultní nemocnice v Motole. Problematikou rehabilitace dětí se sluchovými vadami se zabývám přes třicet let, a tak se ve své každodenní praxi přesvědčuji o tom, jak nezbytné je těmto dětem zajistit kvalitní rehabilitační péči.

Své poznatky a zkušenosti jsem shrnula do této stručné publikace. Je určena především rodičům. V ní by měli najít některé odpovědi na otázky, jak pracovat s dítětem, u kterého byla diagnostikována sluchová vada, jak postupovat při rehabilitaci po přidělení sluchadla, kam se obrátit, aby získali informace o možnostech kochleární implantace.

Publikace obsahuje soubor rehabilitačních postupů vhodných nejen pro reedukaci dětí se sluchadly, ale i dětí s kochleárními implantáty.

Veškeré informace jsou zpracovány jako stručné pokyny; jsou podávány tak, aby byly srozumitelné všem rodičům, kteří s dítětem pracují v přirozených domácích podmínkách. Tyto pokyny však mohou také zároveň sloužit jako další studijní materiál pro logopedy v ambulancích i ve speciálně pedagogických centrech.

Rehabilitační metody a postupy jsou určeny zejména pro práci s nejmenšími dětmi. Ve své práci jsem přihlížela k zahraničním materiálům, čerpala jsem ze zkušeností logopedky N. Janotové, ale především ze svých zkušeností vlastních.

Jitka Holmanová

OBSAH

1. URČENÍ DIAGNÓZY	6
2. RODINA	7
3. VOLBA REHABILITAČNÍ METODY	8
Znakový jazyk	8
Bilingvální metoda	8
Orálně auditivní metoda	9
Metoda totální komunikace	10
4. REHABILITACE	11
Faktory ovlivňující rehabilitaci	11
Nadání dítěte pro řeč	12
Dýchání	13
Celková motorika	13
Motorika mluvidel	13
Paměť	14
Hlas	14
Modulační faktory řeči	15
5. HLAVNÍ SLOŽKY REHABILITACE	16
Sluchová výchova	16
Několik slov k užívání sluchadel	16
Jak pracovat?	17
Příklady konkrétních úkolů	19
Příklady k nácviku rozlišování okolních zvuků	23
Odezírání	24
Podmínky pro dobré odezírání	25
Co odezírání znesnadňuje?	25
Řečová výchova	26
Vývoj řeči	26
Jak mluvit na dítě?	27
Co říkat?	28
Slovní zásoba	28
6. ZÁSADY PRO PRÁCI S DÍTĚTEM	32
7. KDE PRACOVAT A JAK SEDĚT?	32

8. JAK ZAČÍT PRACOVAT S MALÝM DÍTĚTEM?	33
9. PŘEHLED NORMÁLNÍHO VÝVOJE DÍTĚTE	34
10. ÚKOLY K REHABILITAČNÍ PRÁCI	41
Tvoření jednoduchých vět	50
Rozumění řeči	52
Využití přirozených situací	54
Příležitosti ke konverzaci	55
Činnosti vhodné k rozvíjení řeči	55
Deník	56
Co je důležité!	57
11. KOCHLEÁRNÍ IMPLANTÁTY	58
Co je kochleární implantát?	58
Výběr kandidátů ke kochleární implantaci	59
Kritéria výběru	60
Období před kochleární implantací	61
Předoperační logopedická příprava	63
Operace	65
Programování řečového procesoru	66
12. REHABILITACE PO KOCHLEÁRNÍ IMPLANTACI	68
Rehabilitační postupy	69
Detekce (zjištění přítomnosti zvuku)	70
Diskriminace (rozlišování dvou podnětů)	71
Identifikace (určování)	72
Rozumění	75
13. POKROKY DÍTĚTE S KOCHLEÁRNÍM IMPLANTÁTEM	76
14. VÝSLEDKY V CENTRU KOCHLEÁRNÍCH IMPLANTACÍ U DĚTÍ	78
SLOVO NA ZÁVĚR	80
KAZUISTIKY	84
DOPORUČENÍ PRO RODIČE	88
LITERATURA	89